

Spoločne to zvládneme

s rodičmi a deťmi so špeciálnymi výchovno-
vzdelávacími potrebami

Informačný leták

www.cpppapr.v.sk

Vážení rodičia,

dostáva sa k Vám jeden z našich letákov, ktorý bude užitočným sprievodcom na ceste vzdelávania Vášho dieťaťa.

Vzdelávanie je dôležitou súčasťou nášho života a niekedy sa nezaobíde bez menších či väčších problémov. Predchádzanie týmto problémom a ich efektívne riešenie si vyžaduje, aby ste čo najlepšie poznali svoje dieťa a predovšetkým sa mu venovali.

Čo ale robiť, keď sa dieťaťu venujeme, pomáhame mu, podporujeme ho a napriek tomu sa mu v škole nedarí? Možnou odpoveďou je, že Vaše dieťa patrí do skupiny žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Do starostlivosti CPPPaP o deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami patria:

Žiaci s vývinovými poruchami učenia

➤ **dyslexia (vývinová porucha čítania)**

Prejavy: pomalé a ťažkopádne čítanie, chybné čítanie slabík a slov, vynechávanie alebo pridávanie jedného alebo viacerých písmen, zámény písmen.

➤ **dysgrafia a dysortografia (vývinová porucha písania a pravopisu)**

Prejavy: pomalé tempo písania, rôzne veľké písmená, zámény písmen (ako pri dyslexii), vynechávanie písmen, krčovité a nesprávne držanie pera, neúhladné písmo, pravopisné chyby (hoci žiak teóriu pravopisu ovláda, nevie ju uplatniť pri písaní).

➤ **dyskalkúlia (vývinová porucha počítania)**

Prejavy: nesprávny zápis čísel, zamieňanie čísel, zámény matematických operácií, nedostatočná orientácia v číslach, počítanie na prstoch aj v neskoršom veku, ťažkosti s osvojovaním si a používaním násobky, problémy s porozumením slovným zadaniam.

Medzi ďalšie vývinové poruchy učenia patria aj:

- **dyspraxia (porucha schopnosti vykonávať manuálne zložité činnosti)**
- **dyspinxia (porucha výtvarných schopností)**
- **dysmúzia (porucha hudobných schopností)**

Žiaci s poruchami aktivity a pozornosti (ADD/ADHD)

➤ **Pozornosť**

Žiaci s poruchou pozornosti majú problém zamerať a udržať svoju pozornosť po dlhšiu dobu. Lahko sa rozptyľujú okolitými podnetmi, majú problém dokončiť začatú činnosť. Robia chyby z nepozornosti, ktoré spätne nekontrolujú.

➤ Impulzivita

Prítomné impulzívne správanie, bez premýšľania. Žiaci často krát vykrikujú bez toho, že boli oslovení, skáču do reči alebo prerušujú ostatných. Nevedia dobre kontrolovať svoje emócie, čo vedie až k výbuchom hnevu, najmä ak boli predtým vyprovokovaní. Oproti ostatným rovesníkom sa javia ako smelé a nebojácne, neuvedomujú si riziko a reálne nebezpečenstvo.

➤ Hyperaktivita

Žiaci s ADHD majú podobné príznaky ako žiaci s ADD, s tým rozdielom, že je prítomná aj hyperaktivita – pohybový nepokoj, neschopnosť pokojne sedieť. Žiaci s ADHD sú akoby stále v pohybe, nadmerne a hlasno hovoria. Nevedia byť pokojní ani v situáciách, ktoré si to vyžadujú (napr. nedokážu pokojne vystáť rad v obchode, odbiehajú).

Žiaci so všeobecným intelektovým nadaním

Žiaci so všeobecným intelektovým nadaním sú žiaci, ktorí majú nadpriemerné schopnosti v intelektovej oblasti, prípadne v oblasti umenia alebo športu (špecifické nadanie) alebo v týchto oblastiach dosahujú mimoriadne výkony v porovnaní s rovesníckou skupinou detí. Žiaci s intelektovým nadaním sa ale takisto nemusia vyhnúť problémom v škole a môžu byť vedení ako žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Posudzovanie intelektového nadania vykonáva CPPPaP.

Žiaci s poruchami správania

Do kategórie žiakov s poruchami správania patria žiaci, ktorých správanie negatívne ovplyvňuje ich sociálne vzťahy a vzťahy k okolitému prostrediu. Majú problém správať sa spoločensky prijateľným spôsobom, dochádza k závažnému porušovaniu morálnych a právnych noriem, ktoré sú porušované opakovane.

Žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia

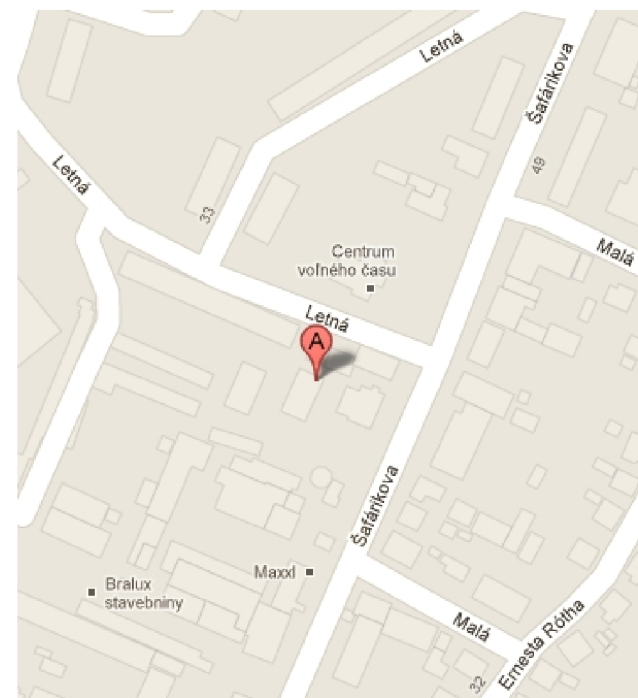
Do tejto kategórie žiakov patria žiaci žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností žiaka. Nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti.

Upozornenie: Tento leták nie je diagnostickým nástrojom, slúžiť má predovšetkým rodičom na včasné odhalenie možného problému dieťaťa v škole. Dôležitá je diagnostika, ktorú vykonáva odborník. Pokiaľ máte pocit, že Vaše dieťa patrí do kategórie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, obráťte sa na naše centrum. Všetky naše služby poskytujeme v *slovenskom* ako aj v *maďarskom jazyku* a sú **BEZPLATNÉ**. Bližšie informácie o nás a našich službách nájdete aj na webovej stránke:

www.cpppaprv.sk

Vydané vďaka finančnej podpore
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu
SR v rámci rozvojového projektu „Spoločne
to zvládneme“ 2012.

Tu nás nájdete:

©Vydalo: Centrum pedagogicko-
psychologického poradenstva a prevencie,
Letná 44, Rožňava

Žiaci mávajú s učením rôzne ťažkosti. Niektorí sa učia ľahšie, iní majú pocit, že im učivo „nejde do hlavy“, alebo im z nej rýchlo „vyfučí“, aj keď ho pred tým vedeli na jednotku. Ako je to s vaším dieťaťom a s učením?

Skúste vyskúšať učiť sa efektívne:

Plánovanie učenia – učeniu je potrebné sa venovať cez deň, nie v noci, **hlavne nie pred spánkom** a ani ráno. Ranné učenie často sprevádza nervozita, či sa dieťa stihne všetko naučiť..... V ojedinelých prípadoch je možné si ráno osviežiť učebnú látku pred dôležitým skúšaním. Nočné učenie tesne pred spánkom môže spôsobiť, že rušivé myšlienky nedovolia dieťaťu zaspať a znekludnia jeho spánok.

Správne rozvrhnutie času na učenie. K tomu je dôležité zistiť, koľko hodín potrebuje dieťa na učenie; koľko času mu venuje každý deň; aký minimálny čas potrebuje, aby úsilie prinieslo dobré výsledky. Žiak 1. až 3. ročníka základnej školy by mal stráviť nad domácimi úlohami 10 až 45 minút denne, štvrtáci až šiestaci 45 až 90 minút a siedmáci až deviataci jednu až dve hodiny. Celková doba učenia starších žiakov by nemala presiahnuť 2,5 až 3 hodiny.

Pracovný výkon človeka stúpa medzi 10. a 16. hodinou, najnižší je vo večerných hodinách. Je preto dôležité plánovať si učenie náročných predmetov na popoludnie. Učenie pôjde ľahšie, ak si dieťa zvykne učiť sa na tom istom mieste a v pravidelnú hodinu.

Pozornosť dokáže človek udržať relatívne stále len 40 – 50 minút. Je preto lepšie učiť sa 45 minút a potom si dať krátku, 10 - minútovú prestávku, po ktorej sa dieťa opäť vráti k učeniu. Platí, čím menšie dieťa, tým kratšia doba udržania pozornosti.

Príprava na učenie a učenie sa. Najskôr je dobré si zmapovať všetko, čo sa musí dieťa učiť. Znamená to, vyložiť všetky učebnice na stôl, zoradiť ich a odhadnúť, čo dá viac práce a čo menej. Učenie najťažšieho predmetu by nemalo prísť až nakoniec. Prípravu do školy by sme mali ukončiť ľahkým predmetom. Aj **striedanie predmetov** je dôležité. Nie je dobré sa napr. učiť dva jazyky za sebou, ale striedať predmety skôr pamäťové (dejepis, jazyky, zemepis, prírodopis) s predmetmi na pochopenie (matematika, fyzika).

Najlepšia príprava začína na vyučovaní. Je dôležité dieťaťu pripomínať „v škole sa musí dávať pozor“. Bez toho je učenie omnoho ťažšie. Na druhej strane však môže dieťa tešiť, že tým bude mať polovicu práce za sebou.